

VNANJE GORICE

Poglejmo danes, da ne bo jutri hude krvi

Občinski izvršni svet je konec maja sprejel sklep o javni razgrnitvi osnutka prostorsko ureditvenih pogojev za plansko celoto, ki zajema tri krajevne skupnosti: Brezovica, Vnanje Gorice in Notranje Gorice. Javna razgrnitev se je začela 1. junija, trajala bo do 30. junija. Torej je še nekaj dni časa, da si ogledamo načrte, in damo svoje pripombe. Ko bodo dokumenti sprejeti, bo težko kaj popraviti.

Vnanje Gorice drugih prostorskih dokumentov ne bodo imele, zato je prostorsko ureditveni pogoj – PUP, še toliko pomembnejši. V njem bodo določena merila in pogoji za posege v prostor, na primer za novogradnje (za te je še nekaj prostora predvidenega v jugozahodnem in severnem delu), za določanje velikosti gradbenih parcel in funkcionalnih zemljišč, za varovanje naravne in kulturne dediščine, za prometno urejanje, za komunalno in energetsko urejanje ter telekomunikacije, za varovanje okolja, varovanje vedut oziroma določenih prostorov z izpostavljenim dominantnim objektom (Gulč), naravne in kulturne dediščine.

Razgrnitev PUP-a bi si zato morali ogledati predvsem tisti krajan, ki bi lahko imeli težave, če bodo posegli v prostor ali objekte, ki bodo s tem dokumentom uvrščeni pod režim varovanja. Na primer območje ob železniški progi, ob Podpeški cesti, pa najbrž še kje, saj je v PUP-u vrisanih tudi nekaj novih cest. Na teh rezervatih ne bo dovoljeno graditi, na objektih, ki že stojijo, pa bo mogoče le sprotno vzdrževanje. Za vse ostalo bo potrebno soglasje upravitelja ceste oziroma Železniškega gospodarstva Ljubljana.

Sicer pa je malodane celotno območje krajevne skupnosti Vnanje Gorice uvrščeno v varovani režim, saj leži krajevna skupnost znotraj arheološkega kompleksa Ljubljanskega barja, ki je varovano s posebno tretjo stopnjo varstvenega režima, ponekod pa še z višjo. Med varovane površine tako spadajo vsa zemljišča in gozdovi, ki se raztezajo od roba pozidanih območij navzven. S tem dokumentom bo zaščiteno tudi celotno območje Gulča, ki bo namenjeno le kmetijskim in gozdnim površinam.

V umetnostno zgodovinsko dediščino krajevne skupnosti bodo uvrščeni gasilski dom s kipom sv. Florjana, cerkev sv. Duha na Gulču, pa več kape-

lic, razpela oziroma leseni križi (na primer pri lukcovi hiši), pomniki in spomeniki NOV. V režim varovanja pa bodo spadala tudi območja prazgodovinskih ostalin (od prve do tretje stopnje) in pa vznožja oziroma griči, ki se dvigajo nad ravnino.

Pomembno je povedati še to, da bo s tem dokumentom določeno tudi tako imenovano vaško jedro, v katerega so zajete vse strnjene gradnje v starem delu vasi. Objekti in prostor bodo varovani od prve do tretje stopnje, zato nobeni posegi ne bodo mogoči brez vednosti, soglasja, v nekaterih primerih pa tudi sodelovanja pooblaščenih organizacij za varstvo umetnostno zgodovinske dediščine.

Omenimo še, da je sočasno razgrnjena tudi lokacijska dokumentacija za kanalizacijski sistem v Vnanjih Goricah. Oboje si lahko ogledate bodisi v prostorih krajevne skupnosti, kjer je tudi knjiga za pripombe in predloge, bodisi v prostorih občine Vič-Rudnik.

J. T.

Nadležna fotografija

Kazipoti in razne opozorilne table so, kot kaže, še vedno priljubljena tarča mladostne objestnosti in huliganstva. Takole so se »neznanci« spravi na opozorilno tablo pred Notranjimi Goricami in jo »predeležali« v neokusen občestni grafit. Očitno so naše kazenske sankcije še vedno premile, da bi temu že enkrat napravili konec.

Foto: Branko Vrhovec

V POLHOVEM GRADCU

Za asfaltom je na vrsti grad

O novih asfaltnih površinah, ki so zdaj pokrile še pota v starem vaškem jedru Polhovega Gradca, smo v Naši komuni že poročali. Asfalt je tako zdaj dobil praktično celotni stari del vasi, edina »bela« (makadamska) lisa ostaja pot od gradu do Potoka, ki pa jo upravlja Komunalno podjetje Ljubljana. Te naj bi se Pograjci družno s Komunalnim podjetjem lotili tam na začetku prihodnjega leta.

Hkrati z novim asfaltom, je pod vaškim župniščem »zraslo« tudi novo stopnišče (s tem so pridobili na prostoru) in nov podporni zid z nosilcem v dolžini kakih petdeset metrov.

Kot pravi predsednik sveta KS Polhov Gradec Marjan Plestenjak, so levji delež pri tem delu nosili krajanji sami, ki so skupno opravili blizu 2.000 udarniških ur in zabetonirali prek 450 kvadratnih metrov škarp, medtem ko je KS priskrbel pesek. Glavna dela na samih cestah pa je (ob financiranju Komunalne skupnosti ljubljanskih občin) opravilo Komunalno podjetje Ljubljana. Neposredni stroški so bili razmeroma nizki – 700 tisoč dinarjev – saj so kar polovico investicije z delom in materialom prispevali krajanji.

»Med najprizadevnejšimi je treba vsekakor omeniti predsednika gradbenega odbora Franca Čamernika, ki je od začetka do kraja vodil dela,« pravi Marjan Plestenjak. »Žal pa se nekateri posamezniki

niso udeleževali niti delovnih akcij, niti prispevali z denarjem, zato jih mislimo dati na oglasno desko.«

Grad ne bo več propadal

Če je verjeti podjetnemu prvemu možu KS Polhov Gradec, se je naposled našlo pravišnje zdravilo tudi za dotrajani pograjski grad. Tega se je zdaj ob izdatni finančni injekciji mestne in občinske kulturne skupnosti lotilo Gradbeno podjetje Grosuplje. Trenutno potekajo obnovitvena dela med streho in drugim nadstropjem, s tem, da posebej utrjujejo vezi, ki držijo zidove skupaj.

»Naslednja faza bo obnova prvega nadstropja, začela pa naj bi se že tam enkrat julija. Zagotovljena je kar precej denarja (22 milijonov dinarjev), krajevna skupnost pa bo zgradila vodovod do graščine. Grad je bil že na robu propada. Če ne bi bili pred leti obnovili njegove strehe, bi bil že v ruševinah. Vse institucije, od občine do Mestne kulturne skupnosti so pokazale veliko razumevanja za njegovo obnovo in tudi zagotovile sredstva. Ko bo grad enkrat obnovljen, naj bi postal nekakšen kulturni center tega kraja, kjer naj bi se med drugim našel tudi prostor za slikarske ateljeje,« je povedal Marjan Plestenjak.

B. VRHOVEC

IZ KS KRIM

Ob praznovanju krajevnega praznika

Krajevna skupnost Krim je praznovala svoj krajevni praznik dne 21. maja v avli trgovsko poslovnega centra Rakovnik.

V počastitev krajevnega praznika je bil 17. maja organiziran in izveden ženski turnir v rokometu na ploščadi športnega društva Krim med ekipami Kočevje, Krim in Olimpije. Ekipa je dosegla sledeče uvrstitve: 1. Kočevje, 2. Krim, 3. Olimpija.

V avli poslovnega trgovskega centra Rakovnik je bila v dneh od 16. do 22. maja razstava dejavnosti naslednjih društev: Športnega društva Krim, Taborniškega odreda »Podkovani krap« in Lovske družine Rakovnik.

Osrednja proslava s kulturnim programom in podelitvijo priznanj se je pričela ob 19. uri. Na številčno dobro obiskani proslavi je prisotne pozdravil predsednik skupščine KS Krim Stanko Jaki in v slavnostnem govoru predstavil uspešno desetletno delovanje krajevne skupnosti Krim. V kulturnem delu so se predstavili: pevski zbor Rakovnik, cicibani VVO Ljubljana Vič-Rudnik DE

Bojana Melinka in učenci osnovne šole Oskar Kovačič. Podeljena so bila skupščinska in bronzasta priznanja OF.

Za večletno sodelovanje v krajevni samoupravi in na drugih področjih so skupščinska priznanja prejeli: Milena Dimec, Leopold Grm, DO »Utensilia«, Rokometni ženski klub Krim in Franc Zagar.

Bronasta priznanja OF pa so prejeli: Vera Henigman, Jože Skulj in dr. Stane Zaletelj.

Ob desetletnici obstoja krajevne skupnosti Krim smo izdali brošuro, v kateri smo prikazali obdobje desetletnega delovanja od 1980–1990 za katerega smatramo, da je bilo razgibanost na vseh področjih, kar je zahtevalo od nosilcev odgovornih funkcij vsestransko aktivnost in odgovorno delo, da je prišlo do realizacije vrste že prej zastavljenih programskih usmeritev.

Zahvaljujemo se vsem, ki so z reklamnimi oglasi v izdani brošuri finančno podprli izvedbo krajevnega praznika. Zahvala velja tudi vsem nastopajočim v kulturnem programu.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

KRAJEVNA SKUPNOST GOLO-ZAPOTOK

Ob sklepu štiriletnega mandata

Smo vaška hribovska krajevna skupnost. Od Ljubljane smo oddaljeni le 16 km. Ukvarjamo se z mnogimi razvojnimi problemi. Razen trgovine splošne preskrbe »Mercator« – TOZD Savica ni na našem območju nobene organizacije združenega dela.

Na vsebino delovanja KS, je močno vplivala stopnja razvitosti KS. V ospredje so stopala vprašanja vodooskrbe, graditve cest in prometne povezanosti s kraji in z Ljubljano, kjer so zaposleni naši krajanji, dalje povezanost vseh šestih vasi prek PTT omrežja, elektrifikacija novih naselij, zdravstveno varstvo, šolstvo, varstvo naravnega okolja, organiziranost in delovanje enot SLO in družbene samozaščite, varstvo kulturnih spomenikov in spomenikov NOB ter druga področja skupnega življenja in dela.

Pri uresničevanju omenjenih nalog smo si prizadevali, da se KS razvije v pravo samoupravno interesno skupnost krajanov oziroma v skupnost za uresničevanje skupnih interesov vseh stalnih prebivalcev in tistih delovnih ljudi in organizacij ter ustanov, ki v kakršnikoli obliki razpolagajo in gospodarijo z nepremičninami na našem območju. Naša hotenja so bila usmerjena tako, da je KS delovala kot odprta skupnost za vse krajanje, delovne organizacije in združenja, razne skupnosti in posameznike ter v novejšem času tudi za stranke, ki so kakorkoli in kadarkoli pripravljeni dati svoj prispevek k ekonomskemu, samoupravnemu in kulturnemu razvoju tega lepega nadbarjanskega, podmokrškega in podkureškega območja. Nismo bili zaverovani le v naše lokalne krajevne probleme. Izpostavljali smo razvojna vprašanja celotnega južnega območja občine Ljubljana Vič-Rudnik in smo ob tem opredeljevali mesto naše KS.

Menimo, da smo s temi prizadevanji presegli nekdanje krajansko pojmovanje KS, da je krajevna pisarna. Prevladalo je takšno razumevanje KS, da gre za splet odnosov in razmerij ter interesov, ki zadevajo vse krajanje in lastnike nepremičnin na območju KS, ne le člane organov KS.

Na delo KS so imele vpliv splošne in posamezne značilnosti preteklega časa v razvoju

republike kot države in suverene samoupravne skupnosti in federacije kot skupne države naših narodov in narodnosti. Tukaj mislimo na ustavne spremembe, na skokovito rast inflacije, na mitingaške strasti, na politične in gospodarske pritiskne na Slovenijo, na aranzirani proces proti četverici, na tokove o sestopu ZK z oblasti in nastajanje novih političnih strank, na izpeljavo volitev in še in še.

Vse omenjeno in še drugo je nalagalo prostovoljnemu aktivistom v KS mnogo več naporov, več raznih sestankov ter razgovorov in to za uresničitev vsake naloge posebej.

Z mislijo na uspešnost našega dela dmo zbrali metodo kolektivnega dela vseh organov, odborov in komisij KS od skupščine in njenega izvršnega sveta, delegacije za zbor KS občine, poravnalnega in potrošniškega sveta, odbora za izgradnjo PTT omrežja za vseh šest vasi, komiteja z splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito, do povezovala k uresničevanju skupnih nalog vseh krajanov in lastnikov nepremičnin na našem območju.

Ob sodelovanju krajanov, smo na zasedanju skupščine KS najprej opredelili, kateri so skupni ključni krajevni interesi. Določili smo področja našega delovanja.

Sodelovanje v občinski in mestni skupščini

Na sejah občinske skupščine so sodelovali vsi člani naše delegacije. V štirih letih le enkrat nismo bili prisotni iz opravičenih razlogov. Gradivo smo običajno obravnavali na skupnih sejah delegacije in izvršnega sveta skupščine KS. Tako naše sodelovanje ni bilo le formalno. Bili smo angažirani pri obravnavanju vseh vprašanj, ki jih omenjamo v tem zapisu, še posebej pa v razpravah o planiranju razvoja krajevnih skupnosti, o sistemu financiranja KS, o urbanizaciji in zazidalnih površinah, o zdravstveni službi, izboljševanju in obdelovanju kmetijskih zemljišč in drugih vprašanj.

Sodelovanje z občinsko in mestno skupščino pa ni bilo omejeno le na delegacijo. Prek raznih sej in delovnih razgovorov so bili v sodelovanje vključeni tudi IS skupščine KS, odbori in komisije. Seveda vsak v okviru svojih pristojnosti iz področja svojega dela.

Povezovanje in sodelovanje z organizacijami združenega dela

Povezovali smo se neposredno in tudi ob sodelovanju organov občinske skupščine. Mestni vodovod je bil sofinancer izgradnje dve vodohramov. Z izgradnjo le-teh je za naše območje za dalj časa to vprašanje rešeno. Precej načet pa je vodotok na trasi od Kureškega do vključno vasi Golo. Gre za novo vzdrževalno investicijo.

Mercator TOZD Savica – zgrajena je bila samopostrežna trgovina s skladiščnimi prostori, bifejem in prostori za KS. Zemljo je kupila KS. Imeli smo tudi gradbeni načrt. Imeli smo v mislih, da bi sočasno pridobili še prostore za PTT centralno in večjo sejno dvorano. Ker je investicijo tedaj prevzel le »Mercator«, je bil naš načrt popravljen. Z izgradnjo trgovine je bil rešen problem splošne preskrbe za vseh šest vasi.

PTT Ljubljana – doslej so bile naše vasi povezane prek poštne centrale na Igu. Vsaka vas je imela le eno telefonsko številko. Tudi trgovina še nima svoje klicne številke. Deluje tudi javna govorilnica na Golem. Sedaj je v izgradnji PTT omrežje za vseh šest vasi. Pri trgovini bo postavljen kontejner in v njem PTT centrala. Sedaj se že delajo priključki. Prek nove centrale in telefonske žice naj bi glasove uporabnikov zaslišali 1. septembra letos. Po dogovoru s PTT podjetjem so krajanji vložili denarna sredstva in precej delovnih ur za položitev zemeljskega kabla.

Elektro Ljubljana TOZD Grosuplje – na našem območju zelo intenzivno nastajajo nova naselja stanovanjskih in počitniških hiš. Naselje Gora in Hrastje sta bila brez elektrike. Z denarnimi prispevki novograditeljev je bil v obeh naseljih postavljen transformator in urejen priključek na glavni vod. V vasi Rogatec bo Elektro Kočevje postavilo transformator še to leto. Postopno se ureja javna razsvetljava za vse vasi.

TOZD VIATOR – s sodelovanjem mestnega komiteja za promet sta bili odprti še dve avtobusni zvezi z Ljubljano. Ob 12. in 17. uri proti Ljubljani in ob 10. in 20.30 iz Ljubljane. Z novimi zvezami je bil rešen problem za šolajočo mladino in za prihod na delo zaposlenih krajanov. Za naselje Hrastje je bila odprta nova avtobusna postaja s prostovoljnimi delom zainteresiranih uporabnikov.

Komunalno podjetje Vič – Cesta Golo-Želimlje je bila rekonstruirana tako, da je prevzela kot komunalna cesta. S to cesto je sedaj odprt dober dohod v našo KS in iz nje prek Želimlje na Škofljico. V teku so rekonstrukcijska dela na cesti Kurešček-Rogatec, ki naj bi postala komunalna. V programu je še rekonstrukcija krajevne ceste Zapotok-Četež in tako bi uresničili prizadevanja, da bodo naši kraji prometno odprti iz štirih smeri: iz Iga, Želimlje, Podturjaka in

Roba. Upamo, da bodo na ta način naši kraji tudi turistično še bolj zaživel.

Kmetijska zadruga – skupaj z zemeljsko kmetijsko skupnostjo daje z delom in sredstvi prispevek za izboljšanje kmetijskih zemljišč. Tesno se povezuje z lastniki kmetijskih zemljišč. Uspešno napreduje zlasti prireja govedi in ovčereja. V kraju Vodičnice je odprl pašnik za govedo.

Povezovanje in sodelovanje s SIS

Komunalna skupnost Ljubljana je bila investitor za obnovo asfalta prek vasi Skrilje, za rekonstrukcijo ceste Golo-Želimlje, za cesto Kurešček-Rogatec in za položitev asfalta po cesti pred trgovino na Golem ter za izgradnjo vodohramov, ki sprejmeta 600 kubničnih metrov vode. Upamo, da bomo uspešno sodelovali tudi pri rekonstrukciji ceste Zapotok-Četež.

Skupnost za ceste Ljubljana – lokalna cesta Ig-Golo-Rob je že nekaj let planirana kot prednostna naloga. Rekonstrukcija se glede na to, da je ta cesta opredeljena kot prednostna naloga, iz nam neznanih razlogov nekoliko zavlačuje. Sedaj je opravljena zakoličba do avtobusne postaje pod Kurešekom. Po programu bodo dela opravljena to leto.

Zdravstvena skupnost Ljubljana – na Igu je na novo odprta splošna ambulanta za prebivalce štirih krajevnih skupnosti. Zdravstvena ambulanta deluje v domu Dolfke Boštjančič. Organi KS so sodelovali tudi s kulturno skupnostjo, ki je bila nekajkrat sofinancer za prireditve Dedka Mrza in potujočo knjižnico, ki prihaja v naše vasi. Zavod za spomeniško varstvo je sodeloval pri vzdrževanju kulturnih spomenikov in 10 spomenikov NOB.

Na našem območju imajo svoj prostor enote vezistov JLA. Redno in dobro smo sodelovali z njimi. Tedaj ko je bila v rekonstrukciji cesta Ig-Golo je dala JLA velik prispevek.

Sodelovanje s soslednimi KS

Naši sosede so KS Ig, Iška vas, Tomišelj, Želimlje, Turjak in Rob. Dajali smo pobude in predloge za opredelitev skupnih interesov. Mnogi nas povezujejo. Predlagali smo, da bi ustanovili stalno konferenco KS. Izpostavljali smo odprta vprašanja zdravstva, šolstva, prometnih zvez, cestnega omrežja do Ljubljane in Škoflje širše preskrbe celotnega območja, črpalke z naftnimi derivati, železnino, elektro materialom, razvojem raznih servisov itd. Naj povemo, da obstaja reden servis

Pograjski turistični dom je dobil novo, lepšo obleko

Turistični dom v Polhovem Gradcu tudi uradno odprt

Po kakih dveh letih mirovanja, je turistični dom v Polhovem Gradcu, okrog katerega se je dvigalo toliko prahu, te dni znova odprla svoja vrata. Pravzaprav jih je novi najemnik **Dušan Kmetič**, ki je ponujeno priložnost (bil je izžreban med večimi kandidati za novo najemništvo) zgrabil z obema rokama: podjetni mož je temeljito obnovil vso notranjost zgradbe (še zlasti kuhinjo, kjer je bilo treba obnoviti praktično vse), preuredil in izboljšal je sanitarije, popravil streho nad jedilnico in veceji, marsikaj pa je postoril tudi v sami (ožji) okolici doma. Prvi gostje so vstopili 1. maja, uradno pa je bil dom odprt mesec dni kasneje – 1. junija.

»Dolgo sem iskal kak podoben prostor, potem pa sem našel tega in sicer prek malih oglasov,« nam je povedal Dušan Kmetič, ki je sicer doma iz Trzina. »Škoda, ker je vse tako propadalo. Pa sem vzel nekaj kredita in delal. Rok za odprtje so mi dali do 1. maja. Ne pričakujem, da se bodo vložena sredstva

kmalu povrnila, še počasneje pa se bo najbrž vračal izgubljeni renome doma.«

V teh kisljih dneh Dušan Kmetič in njegovi domači, ki mu pomagajo najbrž nimajo veliko dela. Največ gostov pride z lepim vremenom, ko poromajo cele trume izletnikov proti okoliškim hribom. Izjema so mladoporočenci (ohceti) in skupine maturantov, ki naročajo rezervacije ob koncu tedna.

In s čim lahko gostom te dni postrežejo v turističnem domu v Polhovem Gradcu? »Hišna poslastica naj bi bila predvsem divjačina: srnji ragu, srnjakov golaž in zrezki iz divjačine. Na voljo pa so tudi razne kmečke jedi, ajdovi žganci, pograjška rezina, skutni žličniki in še kaj. Zdaj razmišljam, da bi vsako soboto povabili še kak ansambel, da bi poskrbel za pravšnje vzdušje; pripravljamo pa tudi Dan piva, h kateremu bi radi pritegnili tudi popularnega Rifleta-Svejka,« pravi Dušan Kmetič.

BRANKO VRHOVEC

FRANC TROBEC IMA KAR 60 GLAV ŽIVINE

»Nikoli nisem delal drugega kakor kmetoval«

Kako z le nekaj parov pridnih rok uspešno voditi velik »grunt«, ki se vrh vsega otepa še z obupno osamljenostjo in strmim brežnatim terenom, si danes ne upa pomisliti nihče.

O tem bi morali povprašati **Francu Trobeca** s Setnika nad Polhovim Gradcem, Suškega Frenčka, kot mu drugače pravijo, ki se s svojimi žulji in izjemno vztrajnostjo očitno ni ustrašil tudi tega. Čeprav imajo pri hiši za delo na voljo le troje parov rok (razen samega gospodarja Franca in njegove žene, še sin Tomaž, medtem ko so drugi štirje otroci večidel zdoma) so že nekaj časa daleč največja kmetija v vsej bližnji, najbrž pa tudi daljni soseski. Največja po številu glav v hlevu, saj jih imajo kar 60!

»Nikoli nisem delal drugega kakor kmetoval,« pravi skromno pridni gospodar Franc Trobec. »So pa ti bregovi vražje težki za obdelavo, saj s stroji nikakor ne moreš povsod. Tudi orati je zaradi skal in brežnatega terena zelo težko. Če pa se že lotiš, lahko samo kaj polomiš. Prav zato raje več pasemo in siliramo. Za pašnike pa je to kar dober svet. Toliko živine kot jo imamo zdaj, je res še nismo imeli nikoli. Včasih smo jo premogli največ dvajset glav, toda danes hiribovski kmet s tako »malenkostjo« najbrž ne bi preživel. Sam delam od jutra do trde noči in ne poznam počitka. Zdaj sem upokojen, toda penzija je slaba. S kmečkim delom v hribih je pa tako: samo če pridno delaš, lahko še preživiš.«

Pri Sušnikovih so prepričani, da je za tako veliko površino, kakor jo imajo oni (45 hektarov z gozdovi pred) to največ živine, kar je moč zrediti. Pasejo večidel po bregovih, drugo uporabno zemljo pa obdelajo. Krompirja v glavnem pridelajo le toliko, kot ga

rabijo za sproti, nekaj več – na pol hektarja – pa zasejejo silazne koruze, pa še to le najzgodnejšo sorto, saj poznejša tu gori ne dozori. Vse drugo, kar potrebujejo pa morajo kupiti. Pri silaži si Sušnikovi pomagajo s štirimi silosi, silirajo pa tudi na prostem pod folijo. Pri hiši so tudi štirje traktorji, ki pa so, kot pravi gospodar Franc, vsi že krepko izrabljeni.

Vonj po živini, gnojevki, silaži, dišečih pašnikih in zrahlijani ornici je »zastrupil« tudi Sušnikova dekleta, zato ni prav nič čudnega, da se je za kmetijstvo ogrela tudi Trobčeva mlajša hči Urška. Zdaj študira na Biotehnični fakulteti v Ljubljani.

Marsikak žulj iz domačih bregov in lazov pa bi najbrž lahko pokazala tudi starejša hči Marija, ki že nekaj let živi v Kobaridu, kjer je zaposlena kot učiteljica. Domov prihaja le ob vikendih, pa še to ne vselej, saj jo je že navsezgodaj zmamilo v šport: danes je državna prvakinja v gorskem teku! Posebna miza ob steni »hiše« se kar šibi od pokalov in drugih odličij, ki jih je prinesla z raznih tekmovanj. Kadar je doma, pa poprime prav za vsako kmečko delo, pa naj si bo to v hlevu ali na njivi. O tem pravi: »Že vseskozi rada delam na kmetiji. Prav zato tudi skušam vsak teden priti domov. Že od majhnega sem morala delati po cele dneve, zato mi to ne more biti težko. Šport, s katerim se ukvarjam, pa zahteva prav vztrajnost.«

Domačijo Sušnikovih povezuje z glavnim setniškim cestnim vozliščem pot, ki so jo zgradili z občinsko pomočjo. Sem gor včasih zaidejo izletniki, ki romajo po pograjški planski pešpoti, toda še ti so redki, kakor so redke domačije, ki še vztrajajo v teh bregovih

B. VRHOVEC

za traktorje le v Dragi v občini Šiška.

Organi KS so skrbeli tudi za vzdrževanje krajevnih poti. Redno je bil napeljan potreben gramoz. Urejena je bila zimska služba – redno pluzenje. S primernim gramozom so bila oskrbovana tudi pokopališča na Golem in Kureščku.

V pristojnih organih je že planirano in pretežno organizirano delo za realizacijo sledečih nalog:

- rekonstrukcija lokalne ceste Ig, Golo, Rob;
- delna rekonstrukcija in položitev asfalta na cesti od Gasilskega doma na Golem do pokopališča;
- razširitev pokopališča na Golem, napeljava vodovoda in gradnja mrliske vežice;
- rekonstrukcija krajevnih cest: Zapotok – Četeh, Kurešček – Rogatec, se že dela Golo – zaselek Selnika v smeri Benšetovega grabna, Golo – Gora, Lovšin – Hrastje, Škrilje – do lokalne ceste, predvidoma še položitev asfalta v vasi Zapotok in Visoko;
- zaključna dela PTT omrežja s postavitvijo centrale in napeljave priključkov
- vodovod v vasi Rogatec in postavitve transformatorja
- napeljava javne razsvetljave v vaseh, kjer je še ni
- pod osrednim spomenikom NOB na Golem izgradnja asfaltne ploščadi za gradbeno in športno dejavnost
- sanacija divjih odlagališč odpadkov in smeti na celotnem območju in organiziranje odlaganja odpadkov na določen kraj
- vzdrževanje spomeniških obeležij in spomenikov NOB
- izboljševanje kmetijskih zemljišč
- vzdrževanje vseh krajevnih poti z zimsko službo.

To so predlogi skupščine KS starega sestava za srednjeročni plan 1990–1994. Novi sestav skupščine KS s svojimi organi bo presodil, katere naloge so prednostne in za izvedbo katerih nalog bo organizirano nastopil takoj. Seveda tudi doslej ni vse teklo gladko in samo po sebi.

Pregled opravljenega dela in že zastavljenih nalog nam pove, da smo si intenzivno prizadevali za razvoj celega območja KS. Omenjenih nalog zagotovo ne bi mogli uresničiti brez prizadevanosti krajanov, vseh članov skupščine KS, vseh njenih organov, odborov in komisij, zlasti pa izvršnega sveta skupščine s predsednikom Alojzjem Kraljičem in podpredsednikom izvršnega sveta Jožetom Virantom ter tajnikom KS Justinom Miheličem. Priznanje pa gre tudi delegaciji za zbor KS občine Ljubljana Vič–Rudnik.

Vsem domačim in zunanjim sodelavcem, ki so k razvoju naše KS kakorkoli pomagali iskrena hvala.

Predsednik skupščine KS
starega sestava
LUDVIK GOLOB

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

PRESEKJE

S složnim delom do boljše ceste

Ko so v Preserju letos spomladi slovesno sprejeli nov orodni gasilski avto, sta pri obredu – morda prvič pri nas ob takšnem dogodku – sodelovala tudi krajevna župnika. Preserčani pač nekaj dajo na svojo staro vaško tradicijo, ki je bogata in razgibana, kakor je razgibano preserško hribovje. Nič čudnega potem, da imajo v vasi še pravega kovača, ki kuje konje in izdelovalca koles za lojtrske vozove.

Udarništvo, vredno sto starih milijard

Četrti vogal preserškega vaškega življenja pa prejkone obstaja udarništvo. Krajanje Preserja so, če pozabimo na gradnjo poznobaročne vaške cerkve sv. Vida pred stoletji – lani udarniško obnovili in uredili svoj mali gasilski dom, zdaj pa so vse sile vpregli v ureditev ceste proti Podpeči. Lansko leto je že dočakal asfalt kar kilometer dolg spodnji del ceste, letos pa so se spopadli še s preostalimi 800 metrov dolgim in najzahtevnejšim gornjim delom. Kot nam je povedala predsednica gradbenega odbora in ena najzaslužnejših pri projektu **Anica Vehar**, je bila gradnja tega odseka pravcati udarniški podvig: »Celotno traso smo razširili za kak meter, zraven pa še zmanjšali ovinek nad Drašlerjevo dolino. Odpeljana sta bila kar 102 tovrstna materiala. Pri tem se moramo še posebej zahvaliti SCT-Kamnolomu Preserje, ki je dal stroje, in Mineralu Podpeč (ter njegovemu Marjanu Svetetu) za pomoč pri miniranju. Vso zahvalo zaslužijo tudi sami krajanje, brez katerih ne bi bilo nič. Med temi še posebej Bojan in Izidor Pristavec, France Gruđen, Anton in Vid Šeškar, Jože Repar, Matija Jerina, Vili Mazi, Marko Gor-

šič, Jože Rupnik, Ivan Jarc, Ivan Rogelj in Zvone Žagar. Če bi vse delo, ki smo ga opravili odtehtali z denarjem, bi to zneslo najmanj kakih sto starih milijard! Zdaj je

ugotavlja aktivni krajevni delavec **Janez Cerk**, ki je sicer prepričan, da je voda v Virju dobra. O (ne)uporabnosti vode gospodinjstva sproti obvešča območni vo-

Preserje: Zgledno udarništvo in slaba voda

na potezi Komunalno podjetje Ljubljana, da položi asfalt. Če ne bi bilo takšnega slabega vremena, bi bil asfalt že gotov.«

Kdaj boljša voda?

Kot vedo povedati Preserčani, njihova vas leži na samem pragu krasa. Od tod značilne kraške police in »votli« hribi, če posebej ne omenjamo njihove ponikve, ki je še očitnejši primer kraških tal: na eni strani hriba voda priteka, že na drugem koncu pa prenikne. Najbrž prav zato tudi slaba, oporečna voda, s katero se že dolga leta otepajo Preserčani.

»Količinsko je vode več kot dovolj, toda novo črpališče v Virju žal ne dela kot bi moralo, zato je voda še vedno oporečna,«

dovod Podpeč-Preserje-Notrnaje-Vnanje Gorice.

Novo teniško igrišče

Vsekakor pa imajo v Preserju več sreče pri splošni preskrbi. Še zlasti odkar se je »pojavi« zasebna trgovina tudi v bližnjem Kamniku pod Krimom. Kraj ima že nekaj let tudi novo moderno osnovno šolo, ki jo obiskujejo otroci praktično iz vse okolice, celo z Rakitne. Pomembna, najnovejša pridobitev pa je tudi novo asfaltirano teniško igrišče zraven Emonine trgovine, ki ga je zgradilo preserško športno društvo. Tamkajšnje društvo upokojencev pa se je za nameček pridno lotilo še gradnje lastnega balinišča.

BRANKO VRHOVEC